

ZRÍNYI MIKLÓS
NEMZETVÉDELMI EGYETEM

Csutorás Gábor mérnök alezredes:

**Katonai repülőterek és repülési feladatok tűzvédelmének
aktuális kérdései, különös tekintettel a tűzoltó szervezetek
túlélést biztosító (STO) rendszerben való működésére**

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetője

(TÉZISFÜZET)

Tudományos témavezető:
Dr. Grósz Zoltán

I. A KUTATÁSI FELADAT ÖSSZEFOGLALÁSA, CÉLKITŰZÉSEI ÉS MÓDSZEREI

A Magyar Honvédségben a tűzvédelem jelenleg nem kellőképpen szabályozott.

A NATO csatlakozást követően a tűzvédelem katonai szabályzói nem követték a változásokat.

Az országos tűz elleni védekezésről és műszaki mentésről szóló törvényt (1996. évi XXXI.) csak késve követte a tárca által kiadott tűzvédelmi rendelet (31/2001), amely a honvédségre vonatkozik. A rendelet által hatálytalanított jogszabályok pótlása nem történt meg. A Magyar honvédségben jelenleg 1976-os eredetű tűzvédelmi rendelkezések vannak érvényben, amelyek nem felelnek meg az országos előírásoknak, nagyrészüket elavult.

A rendelet alapján a Magyar Honvédség tűzvédelmének újjászervezése megkezdődött. A minden vezetési szinten megjelenő tűzvédelmi szolgálati személyek végzik a tűzvédelmi szaktevékenységek tervezését, irányítását.

A HM rendeletet azonban nem követte az alacsonyabb szintű jogszabályoknak a megváltozott környezethez, követelményekhez való igazítása.

A tűzvédelem területén kidolgozott eljárások, a rendszeresített eszközök és a tűzoltó állomány felépítése, kiképzése továbbra is a Varsói Szerződés idejéből való.

Mindemellett a magyar katonai repülőtereken megjelentek a szövetségesek repülőeszközei. Saját repülőeszközeink az 5. cikkelyből adódóan feladatot hajthatnak végre idegen országok repülőtereiről, vagy repülőterein. A NATO haderő-fejlesztési javaslatok a tűzvédelem terén a tűzoltási és mentési eljárásokban a NATO-val való azonosság, az oltásra felhasznált eszközökben kompatibilitás szintjét igénylik. A Magyar Honvédség tűzvédelemre vonatkozó előírásai, a tűzvédelmi szervezetek, azok felszereltsége, felkészítettsége, nem biztosítja a szövetséges helyzetből adódó feladatok végrehajtását.

Így a hazai katonai repülőterekről alkalmazott repülőeszközökből történő mentés, az oltástechnikai eljárások, a NATO STANAG-ek által tett ajánlások eltérnek lehetőségeinktől.

Jelenleg a tűzoltó szervezetek nem képesek a megváltozott követelményeknek eleget tenni.

A fentiek figyelembevételével az alábbi tudományos célokat tűztem magam elé:

- A katonai repülőterek tűzvédelme összetevői és a repülőterek biztonsága közötti összefüggések bizonyítása, a tűzvédelem helyének, szerepének meghatározása, a túlélőképesség (STO) rendszerében.
- A katonai repülőeszközökből történő oltási és mentési eljárások és jellegzetességek leírási módszerének megalkotása.
- A Magyar Légierő katonai repülőtéri tűzoltó alegységeinek a túlélőképesség rendszerébe illeszkedő szervezeti struktúrája megalkotása.
- A katonai repülőterek tűzoltó állományával szemben támasztott elvárások, a kiválasztás és kiképzési rendszer kidolgozása.

Az értekezésemben kitűzött tudományos célok elérése érdekében az alábbi módszereket alkalmaztam:

Összehasonlítottam a hazai és nemzetközi tűzvédelmi jogszabályokat. Analizáltam a repülőterek elemeit, az elemek szintetizálásával meghatároztam a repülőterek tűzvédelmének összetevőit. Analizáltam a túlélőképesség elemeit, és a funkcióihoz való hozzárendeléssel meghatároztam a tűzvédelem helyét és szerepét.

Külföldi kísérleti tapasztalatok elemzésével bizonyítottam a repülőeszközök oltási és mentési leírásának szükségességét.

Egy NATO repülőgép példáján analizáltam az oltási, mentési jellegzetességeket, és szintetizáltam a repülőeszközök oltási és mentési eljárások leírási módszerét.

A rendszervizsgálat módszerével, rendszermodell segítségével megalkottam a katonai repülőterek tűzoltó állományának szervezeti struktúráját.

Történeti módszerrel ábrázoltam a tűzoltók kiképzésében kialakult helyzetet. Analizáltam a tűzoltók hazai és NATO felvételi és kiképzési követelményeit és szintetizáltam az új követelményeket.

II. AZ ELVÉGZETT VIZSGÁLATOK RÖVID LEÍRÁSA ÉS AZ AZOKBÓL LEVONT KÖVETKEZTETÉSEK

A tudományos kutatómunkám során létrehozott disszertációm négy fejezetből áll.

Az **első fejezetben** összehasonlító elemzéssel vizsgáltam a repülőterek tűzvédelmével kapcsolatos jogszabályrendszert. Meghatároztam a repülőterek tűzvédelmének összetevőit, megfogalmaztam a tűzoltó alegységek feladatait, és meghatároztam a tűzvédelem helyét és szerepét a túlélőképesség STO rendszerében.

Következtetések:

A repülőterek tűzvédelmét meghatározó alapvető nemzetközi jogszabályokat az ICAO tartalmazza. A NATO szabványosítási egyezményei kapcsolódnak az ICAO előírásaihoz, azonban több területen szigorúbb követelményeket támasztanak, illetve speciális szabályok előírásával érvényesítik a katonai sajátosságokat. A NATO szabványosítási egyezmények feldolgozása és hazai implementálása megkezdődött.

A katonai repülőterek a repülőeszközök modernizálása következtében önálló bázissá alakultak és napjainkban is a repülőtechnika fejlődésével együtt fejlődnek. A repülőterek tűzvédelme a repülőterek biztonsági rendszerének eleme.

A katonai repülőterek biztonsága és a túlélőképesség között összefüggés van, a repülőtéri biztonsági rendszer elemei a túlélőképesség részét képezik.

A katonai repülőterek megelőző és mentő tűzvédelme a feladatok tűzveszélyességének jellege és térbeli elhelyezkedése folytán két területre a repülőterek és a repülési feladatok tűzvédelmére összpontosul. A feladatrendszer alapján a repülőtéri tűzoltó alegységek alapvető rendeltetése a légi járműből való mentés és tűzoltás.

A tűzoltó alegységek készenléti szolgálata jelenlegi minőségének hiányossága, hogy nem foglalkozik a vonulás megkezdésétől a beavatkozásig terjedő időintervallummal.

Az általam javasolt készenléti fokozatok figyelembe veszik a riasztástól a beavatkozásig eltelt időt.

A Magyar Honvédség katonai repülőterei a repülőtéri tűzoltó- mentő szolgálatok 5-ös kategóriájába tartoznak.

A képesség, amellyel a légierő csapatai megóvják önmagukat hagyományos és tömegpusztító fegyverek alkalmazásának körülményei között, a túlélőképesség. Az egység tűzvédelme a túlélőképesség egyik összetevője. A tűzoltás (mentő

tűzvédelem) a túlélőképesség helyreállítás funkciójának alkotóeleme. A tűzvédelem hatékonyságának növelésével biztosítható a fenyegetettségnek megfelelő túlélőképesség.

A **második fejezetben** egy NATO repülőgép analizálásával vizsgáltam a repülőeszközök tűzveszélyeit, jellegzetességeit, az oltásukra alkalmas oltóanyagokat és elkészítettem a katonai repülőeszközök tüzei oltási és mentési eljárásainak leírási módszerét.

Következtetések:

A repülőtéri tűzoltó-mentő készenléti szolgálat feladata a túlélőképesség rendszerében a helyreállítás funkciójából a tűzoltás és életmentés. A Magyar Honvédség tűzoltó állománya jelenleg nem rendelkezik kellő ismeretekkel a repülőgéptüzek oltása és személyzetek mentése területén. A Magyar Honvédségben a repülőgéptüzek oltására és a személyzetek mentésére vonatkozó szabályzat nem került kiadásra ebből kifolyólag repülőgéptüzek esetén nem alkalmaznak egységes oltási és mentési eljárásokat. Szükség van tehát a katonai repülőeszköz tüzek oltási és mentési eljárásainak egységes leírására.

A katonai repülőeszközök szerkezete többféle veszélyes anyagot tartalmaz, amely fokozott tűzveszélyt jelenthet, ezeket a sajátosságokat figyelembe kell venni a tűzoltás eljárásai kidolgozása során. A katonai repülőeszközök tüzeinek oltására a legalkalmasabbak az oltóhabok. A kombinált oltás során először mindig az oltóport kell alkalmazni és utána a habot, mivel az oltópornak habtörő tulajdonsága van.

A katonai repülőeszközök oltási és mentési eljárásai géptípusonként eltérőek. Az oltás és mentés során azonban azonos típusú feladatokat kell végrehajtani. A feladatokat csoportosítva és rendszerbe foglalva az oltás és mentés folyamata leírható.

A feladat csoportokat alkotó műveletek és a műveletek végrehajtásához szükséges információ képezi a katonai repülőeszközök oltási és mentési eljárásainak leírási módszerét.

A leírás, mint adatbázis rekordokkal való feltöltése, - a végrehajtási módok, jellegzetességek adatbázisba integrálása – az adott repülőeszköz típusra jellemző oltási és mentési leírást eredményezi.

A **harmadik fejezetben** a rendszervizsgálat módszerével, rendszermodell segítségével vizsgáltam repülőtéri tűzoltó készenléti szolgálatok szervezeti struktúráját, a készenléti szolgálatot adó váltás összetételét és javaslatot tettem egy új szervezeti struktúrára.

Következtetések:

A katonai repülőterek tűzoltó szervezeti rendszerként értelmezhetők. A tűzoltó szervezet működési hatékonyságának növelése, szervezeti struktúrája megalkotása céljából a rendszervizsgálat módszere alkalmazható.

A tűzoltó szervezetek alrendszerei a készenléti váltások. A készenléti váltás a repülőtér tűzvédelmi készenléti kategóriájának megfelelő a túlélőképesség érdekében a repülési feladatok tűzvédelmével és a repülőtér tűzvédelmével kapcsolatos funkciókat látja el. A katonai repülőterek készenléti váltásának eleme a repülőtéri gyorsbeavatkozó tűzoltó gépjármű és kezelőszemélyzete, amely a felszállópálya bármely pontján 2 percen belül képes beavatkozni és kombinált oltásra alkalmas. A másik elem a nehéz tűzoltó gépjármű és személyzete, amely minimum 6500l víz szállítására és habbal oltásra alkalmas. A katonai repülőterek tűzoltó készenléti szolgálatai váltása 9 fő készenlétkben tartott beavatkozásra képes tűzoltóból, 1 klt. repülőtéri gyorsbeavatkozó és 2 klt. nehéz tűzoltó gépjárműből tevődik össze. A tűzoltó készenléti váltás teljesítő képessége biztosítja a repülőtér 5-ös tűzvédelmi készenléti kategóriáját.

A katonai repülőtereken tűzoltó készenléti váltásokból álló szakaszok végzik a tűzvédelem operatív szakfeladatait. A tűzoltó szakaszok vezetőszervből és öt készenléti váltásból állnak.

Az összes katonai repülőtéren egyforma tűzoltó szervezeti struktúrára van szükség.

A **negyedik fejezetben** elemeztem a repülőtéri tűzoltó alegységek kiképzésének helyzetét, meghatároztam a új felvételi és kiképzési követelményeket, és javaslatot tettem a kiképzés rendszerére, értékelésének módjára.

Következtetések:

Megváltozott a katonai repülőterek tűzoltó állománykategória összetétele.

A kiképzési idő csökkenésével felborult a követelmények és a kiképzés összhangja.

A katonai repülőterek tűzoltó beosztásaiban hivatásos parancsnokok által vezetett szerződéses állományt kell foglalkoztatni.

A katonai repülőterek tűzoltó állományával szemben támasztott követelményeket a STANAG 7145 határozza meg, melyet a MH elfogadott.

A szabványosítási egyezmény hatálybaléptetéséhez szabályzóként a hazai sajátosságokat figyelembevevő intézkedés kiadása szükséges.

A katonai repülőterek tűzoltó állománya felvételének követelményei három területre terjednek ki. Ezek az egészségügyi alkalmasság, egyes kiemelten fontos személyiség jegyek, valamint az iskolai végzettség.

A katonai repülőterek tűzoltó állománya a NATO országokban az általános tűzoltóktól eltérő speciális kiképzést kap. A képzést általában alap, és haladó képzésre tagolják.

Az általam kidolgozott kiképzési rendszer tartalmazza a katonai repülőterek tűzvédelmével kapcsolatos ismereteket. Rugalmasan alkalmazkodik a szerződéses állománykategória sajátosságaihoz, lehetővé teszi a repülésben bekövetkező változások beépítését a képzési rendszerbe.

Biztosítja a katonai repülőterek tűzoltó állományának, a követelményeknek megfelelő felkészítését.

A katonai repülőterek tűzoltó készenléti szolgálatainak értékelésére az MSZ K 1123 „Katonai repülőterek tűzvédelme” szabvány 5. mellékletében foglaltakat kell alkalmazni.

III. A TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA, AJÁNLÁSOK

A NATO csatlakozással a katonai repülőterek tűzvédelmének környezete megváltozott. A 1996. évi XXXI. törvényre kiadott 31/2001 (XII. 28.) HM rendeletet nem követte a tűzvédelem összetevőinek ártértékelése. Nem határozták meg a repülőterek tűzvédelmi kategóriáit. A tűzoltó készenléti szolgálatok nem ismerik a repülőeszközök oltási és mentési jellegzetességeit, kiképzésük a régi szemléletmódot tükrözi.

Értekezésemben a fennálló problémák, hiányosságok megoldására kerestem válaszokat.

Értekezésemben az általam kitűzött célok alapján:

- A nemzetközi és hazai jogszabályok összehasonlításából levont következtetések alapján megállapítottam, hogy a hazai katonai tűzvédelmi jogszabályalkotás lemaradásban van a katonai repülőterek tűzvédelme vonatkozásában. Meghatároztam a katonai repülőterek tűzvédelmének összetevőit, értelmeztem a katonai repülőterek biztonsága és a tűzvédelem összefüggéseit. Megfogalmaztam a katonai tűzoltó alegységek rendeltetését, feladatait. Kidolgoztam a repülőtéri tűzoltó készenléti állomány készenléti fokozatait. Meghatároztam a magyar katonai repülőterek tűzvédelmi készenléti kategóriáját. Megfogalmaztam a tűzvédelem helyét, szerepét a túlélőképesség (STO) rendszerében.
- Megállapítottam, hogy a Magyar honvédség tűzoltó szakállománya nem rendelkezik a repülőtereinken üzemelő hazai és NATO repülőeszközök tüzeinek oltásához szükséges ismeretekkel. Külföldi tanulmányúton tapasztalt kísérlet adaptálásával, az első fejezetben feltárt követelményrendszer összehasonlításával következtettem a repülőeszközök tüzeinek oltási és mentési leírásának szükségességére. Analizáltam a repülőeszközök tüzeinek veszélyforrásait. Az oltásukra felhasználható oltóanyagok és a veszélyforrások összehasonlításával megfogalmaztam az oltási eljárásokat. Az F-16 repülőeszköz tüzeinek oltási és mentési jellegzetességei analizálásával, feltártam a repülőeszközök veszélyeit, az oltás és mentés során jelentkező sajátosságokat. A kapott eredményeket szintézis módszerével rendszerbe foglaltam. Megállapítottam a katonai repülőeszközök tüzeinek oltása és mentése során a jellegzetes feladatcsoportokat. Megfogalmaztam a feladatcsoportokat alkotó főbb műveleteket. Kiválasztottam, és adatbázisba foglaltam azokat a műveleteket, amelyek repülőeszköz specifikusak. Megalkottam a katonai repülőeszközök oltási és mentési eljárásainak leírási módszerét.
- A rendszervizsgálat módszerével vizsgáltam a katonai repülőterek tűzoltó szervezetét. A tűzoltó szervezetet rendszerként kezelve elvégeztem a rendszer körülhatárolását. Kijelöltem a vizsgálat célját, meghatároztam a rendszer összefüggéseit. A vizsgálat céljának megfogalmazása után megalkottam a tűzoltó készenléti váltás rendszermodelljét. Megfogalmaztam a rendszer célját és

ábrázoltam a rendszernek a környezeti elemekkel való hatáskapcsolatát. Elemeztem a tűzoltó szervezet funkcionális szerkezetét. Ábrázoltam a strukturális viszonyokat osztályozási struktúra formájában. Kidolgoztam a készenléti váltások összetételét, szolgálatellátásuk rendszerét. Javaslatot tettem az új katonai repülőtéri tűzoltó szervezeti struktúrára.

- Történeti módszer segítségével értékeltem a katonai repülőterek tűzoltó állománya kiképzésének helyzetét. A megváltozott helyzetet figyelembe véve összehasonlítottam a Magyar Honvédség és a NATO tűzoltó állományának kiképzési követelményeit és meghatároztam az új kiképzési követelményeket. Analizáltam a repülőtéri tűzoltó állomány felvételi követelményeit, kiválasztási szempontjait és összehasonlítottam a NATO tagországok felvételi követelményeivel. Megfogalmaztam a katonai repülőterek tűzoltó állománya általam javasolt felvételi követelményeit. Kidolgoztam a megváltozott követelményeknek megfelelő tűzoltó kiképzési rendszert.

Az összegzett következtetéseim alapján a következő megállapításokat tettem:

A tűzvédelemmel kapcsolatos NATO szabványosítási egyezmények feldolgozása és hazai implementálása megkezdődött.

A repülőterek tűzvédelme a repülőterek biztonsági rendszerének eleme.

A katonai repülőterek biztonsága és a túlélőképesség között összefüggés van, a repülőtéri biztonsági rendszer elemei a túlélőképesség részét képezik.

A katonai repülőterek megelőző és mentő tűzvédelme a feladatok tűzveszélyességének jellege és térbeli elhelyezkedése folytán két területre a repülőterek és a repülési feladatok tűzvédelmére összpontosul. A feladatrendszer alapján a repülőtéri tűzoltó alegységek alapvető rendeltetése a légi járműből való mentés és tűzoltás.

A tűzoltó készenléti szolgálatok általam javasolt készenléti fokozatai figyelembe veszik a riasztástól a beavatkozásig eltelt időt.

A Magyar Honvédség katonai repülőterei a repülőtéri tűzoltó- mentő szolgálatok 5-ös kategóriájába tartoznak.

Az egység tűzvédelme a túlélőképesség egyik összetevője. A túlélőképesség három fő funkciója az aktív védelem, a passzív védelem és a helyreállítás. A tűzoltás (mentő tűzvédelem) a túlélőképesség helyreállítás funkciójának alkotóeleme. A tűzvédelem hatékonyságával növelésével biztosítható a katonai szervezetek fenyegetettségnek megfelelő túlélőképessége. A repülőtéren tűzoltó-mentő készenléti szolgálat feladata a túlélőképesség rendszerében a helyreállítás funkciójából a tűzoltás és életmentés.

A Magyar Honvédség tűzoltó állománya jelenleg nem rendelkezik kellő ismeretekkel a repülőgéptűz oltása és személyzetek mentése területén.

A Magyar Honvédségben a repülőgéptűz oltására és a személyzetek mentésére vonatkozó szabályzat nem került kiadásra ebből kifolyólag repülőgéptűz esetén nem alkalmaznak egységes oltási és mentési eljárásokat.

A katonai repülőeszközök szerkezete többféle veszélyes anyagot tartalmaz, amely fokozott tűzveszélyt jelenthet, ezeket a sajátosságokat figyelembe kell venni a tűzoltás eljárásai kidolgozása során. A katonai repülőeszközök oltási és mentési eljárásai géptípusonként eltérőek, az oltás és mentés során azonban azonos típusú feladatokat kell végrehajtani. A feladatokat csoportosítva és rendszerbe foglalva az oltás és mentés folyamata leírható. A feladat csoportokat alkotó műveletek és a műveletek végrehajtásához szükséges információ képezi a katonai repülőeszközök oltási és mentési eljárásainak leírási módszerét. A leírásnak, mint adatbázisnak rekordokkal való feltöltése, - a végrehajtási módok, jellegzetességek adatbázisba integrálása – az adott repülőeszköz típusra jellemző oltási és mentési leírást eredményezi.

A katonai repülőterek tűzoltó szervezetei rendszerként értelmezhetők. A tűzoltó szervezetek alrendszerei a készenléti váltások. A katonai repülőterek készenléti váltásának eleme a repülőtéren gyorsbeavatkozó tűzoltó gépjármű és kezelőszemélyzet és a nehéz tűzoltó gépjárművek és személyzetük.

A katonai repülőterek tűzoltó készenléti szolgálatai váltása 9 fő készenlétként tartott beavatkozásra képes tűzoltóból, 1 klt. repülőtéren gyorsbeavatkozó és 2 klt. nehéz tűzoltó gépjárműből tevődik össze. A tűzoltó készenléti váltás teljesítő képessége biztosítja a repülőter 5-ös tűzvédelmi készenléti kategóriáját. A tűzoltó szakaszok vezetőszervből és öt készenléti váltásból állnak.

A repülőterek tűzvédelmi készenléti kategóriái megegyeznek, ezért az összes katonai repülőteren egyforma tűzoltó szervezeti struktúrára van szükség.

A katonai repülőterek tűzoltó állományának általam kidolgozott szervezeti struktúrája lehetővé teszi a repülőterek tűzvédelmi kategóriájának (5) megfelelő tűzvédelmi készenlét folyamatos biztosítását. A váltások vezénylésének kifejlesztése lehetővé teszi a tűzvédelmi kategória ideiglenes emelését, segíti a tűzoltó állomány kiképzésének tervezését és végrehajtását. Biztosítja a repülőtéren bekövetkezett balesetek sérültjeinek mentését, a keletkezett tüzek oltását. A javasolt váltások képesek a repülőtér bázis túlélésének érdekében megkövetelt helyreállítási feladatokban való részvételre, a helyreállításban résztvevő szervezetekkel való együttműködésre. Teljesítőképeségükben, méreteikben, összetételükben megfelelnek a hazai és NATO szabályozókban előírt követelményeknek.

Megváltozott a katonai repülőterek tűzoltó állománykategória összetétele. A kiképzési idő csökkenésével felborult a követelmények és a kiképzés összhangja.

A katonai repülőterek tűzoltó beosztásaiban hivatásos parancsnokok által vezetett szerződéses állományt kell foglalkoztatni.

A katonai repülőterek tűzoltó állományával szemben támasztott követelményeket a STANAG 7145 határozza meg, melyet a MH elfogadott. A szabványosítási egyezmény hatálybaléptetéséhez szabályzóként a hazai sajátosságokat figyelembevevő intézkedés kiadása szükséges.

A katonai repülőterek tűzoltó állománya felvételének követelményei három területre az egészségügyi alkalmasság, egyes kiemelten fontos személyiség jegyek, valamint az iskolai végzettség.

A katonai repülőterek tűzoltó állományának az általános tűzoltóktól eltérő speciális kiképzésre van szüksége.

Az általam kidolgozott kiképzési rendszer tartalmazza a katonai repülőterek tűzvédelmével kapcsolatos ismereteket. Rugalmasan alkalmazkodik a szerződéses állománykategória sajátosságaihoz, lehetővé teszi a repülésben bekövetkező változások beépítését a képzési rendszerbe és biztosítja, a követelményeknek megfelelő felkészítést.

A katonai repülőterek tűzoltó készenlét szolgálatainak értékelésére az MSZ K 1123 „Katonai repülőterek tűzvédelme” szabvány 5. mellékletében foglaltakat kell alkalmazni.

TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

Javasolt tudományos eredmények:

1. A katonai repülőterek tűzvédelme összetevői és a repülőterek biztonsága közötti összefüggések bizonyítása, a tűzvédelem helyének, szerepének meghatározása, a túlélőképesség (STO) rendszerében.

2. A katonai repülőeszközök oltási és mentési eljárásai és jellegzetességei leírási módszerének megalkotása.

3. A Magyar Légierő katonai repülőtéri tűzoltó alegységeinek a túlélőképesség rendszerébe illeszkedő szervezeti struktúrája megalkotása.

4. A katonai repülőterek tűzoltó állományával szemben támasztott elvárások, a kiválasztás és kiképzési rendszer kidolgozása.

AJÁNLÁSOK

A PhD. értekezésemben megfogalmazott tények alapján javaslom:

- A Magyar honvédség által üzemeltetett katonai repülőterek 5-ös tűzvédelmi készenléti kategóriába sorolását.
- A hazai katonai repülőtereket használó repülőeszközök oltási és mentési jellegzetességeinek leírását az általam kidolgozott módszer segítségével.
- A katonai repülőterek tűzoltó készenléti szolgálataira az általam kialakított készenléti váltás és szolgálatvezénylés alkalmazását.
- A katonai repülőtéri tűzoltó szervezetek fejlesztése során az általam kifejlesztett szervezeti struktúra kialakítását és állománytáblákban történő rögzítését.
- A katonai repülőtéri tűzoltó állomány általam kidolgozott felvételi és kiválasztási követelményeivel a szerződéses állomány felvételi rendszerének kiegészítését.
- A 31/2001 (XII. 28.) HM rendelet módosítását úgy, hogy a katonai repülőterek tűzoltó állományának létszámát a repülőtéri tűzvédelmi kategória és a készenléti

váltást képező rendszeresített tűzoltó gépjárművek kezelőszemélyzet szükséglete határozza meg.

- A katonai repülőterek tűzoltó állománya kiképzési követelményeinek a STANAG 7145 alapján intézkedésben történő meghatározását.
- A tűzoltó állomány kiképzési rendszerének az általam javasolt formában történő átalakítását.
- A katonai repülőterek tűzoltó készenléti szolgálata értékelésére az MSZ K 1123 szabvány 5. mellékletének alkalmazását.
- A tűzoltó katonák osztályba sorolási követelményeinek, a STANAG 7145, valamint a jelzett katonai szabvány figyelembevételével történő átdolgozását.

Dolgozatom ezen túlmenően felhasználható a repülőtéri tűzoltók kiképzésére. Alapját képezheti egy új kiképzési tematika és program elkészítésének a katonai repülőterek tűzoltó állománya részére.

A katonai repülőeszközök oltási és mentési eljárásai és jellegzetességei leírási módszerének alkalmazása segítségével légierő szintű egységes, vagy egység szintű szabályzat, parancsnoki útmutató, gyűjtemény készíthető, amely, beépíthető a tűzoltók kiképzési rendszerébe.

A katonai repülőterek tűzvédelmének összetevői, a tűzvédelem és tűzoltó szervezetek túlélőképességgel való összefüggései, alapját képezhetik a légierő és alárendeltjei tűzvédelmi szabályzatának.

Kutatási eredményeim felhasználhatók a légierő túlélést biztosító rendszerének tervezésénél, alkalmazhatók a túléléssel (STO) kapcsolatos kutatások folytatásánál.

A katonai repülőterek terén végzett kutatásaim folytathatók, új tudományos eredmények a készenléti váltások technikai felszerelése, a repülőtéri tűzoltó gépjárművek fejlesztése területén valószínűsíthetők. Kidolgozásra váró terület a tűzoltó alegységek telepíthetőségének, légi szállításának és bárhol történő alkalmazásának kérdései.

Megítélésem szerint a katonai repülőterek tűzvédelme szervezésében több mint 17 év alatt összegyűjtött, és a külföldi tanulmányutakon szerzett tapasztalataimat, a doktori képzésben szerzett ismereteimet, kutatási eredményeimet sikeresen beépítettem a dolgozatomba. Értekezésem hozzájárul a Magyar Honvédség, ezen belül a légierő tűzvédelmének fejlesztéséhez.

PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉK

Pályázatok

1. CSUTORÁS GÁBOR: Gépesített lövész zászlóalj teljes sugármentesítése. (XXI. OTDK dolgozat I. díj és MH Tud. és Oktatás Szervezési Főosztály Vezető különdíja 1993)
2. CSUTORÁS GÁBOR: Szervezetszerű tűzoltó alegységek szakharcászati tűzoltási gyakorlatai végrehajtásának módszerei, tapasztalatai pályázat (MH VVF-ség a vegyivédelmi szolgálat 45 éves megalakulására 1995)
3. CSUTORÁS GÁBOR: A helikopteres tűzoltás tapasztalatai a Magyar Honvédségben (ZMNE TDK dolgozat I. díj 1997)
4. CSUTORÁS GÁBOR: A légierő csapatai túlélését NBC környezetben biztosító feladatrendszer és szervezetek (MH LVK Tudományos Tanács műhelymunka pályázat 1999)
5. CSUTORÁS GÁBOR: Légiműveletek NBC környezetben (A vegyivédelmi szolgálat 50. évfordulója Somos alapítvány LEVKF különdíja 2000)

Előadások

1. CSUTORÁS GÁBOR: Csapatrepülő csapatok vegyibiztosításának kérdései előadás (Csapatrepülő szakharcászati konferencia 1992. április)
2. CSUTORÁS GÁBOR: Légi műveletek NBC környezetben előadás (Vegyivédelmi Konferencia a vegyivédelmi szolgálat 50. évfordulója alkalmából 2000. május 24. Bp. ZMNE)
3. CSUTORÁS GÁBOR: A katonai repülőtereken alkalmazott tűzoltó gépjárművek előadás (doktoranduszok konferenciája ZMNE Bp. 2001. november 19.)
4. CSUTORÁS GÁBOR: Az ABV védelmi támogatás helye, szerepe és feladatai a légierő művelet támogatási rendszerében (előadás „Future Aviation Technologies 2002” Nemzetközi Konferencia Szolnok 2002. április 13.)
5. CSUTORÁS GÁBOR: Van-e lehetőség a túlélésre? előadás (Doktoranduszok I. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Konferenciája Szolnok 2002. november)
6. CSUTORÁS GÁBOR: A katonai repülőterek biztonságának része a tűzvédelem. (előadás „100 éves a géprepülés” Tudományos Konferencia Szolnok 2003. április 4.)

Cikkek, jegyzetek

1. CSUTORÁS GÁBOR: A tűzoltó alegységek szakharcászati gyakorlata: a tűzoltási gyakorlat (Jubileumi Vegyivédelmi Évkönyv 1995. 109-119. p.)
2. CSUTORÁS GÁBOR: Szakvélemény „Katonai repülőterek tűzvédelme” MSZK 1123: 1999. szabványról (Magyar Szabványügyi Testület)
3. CSUTORÁS GÁBOR: A NATO légierőjének SZET konstrukciója és eljárás módjai (jegyzet ZMNE Repülőtiszt Intézet 2001)

4. CSUTORÁS GÁBOR: A katonai repülőtereken alkalmazott tűzoltó gépjárművek (Doktoranduszi Konferencia. A 2001. novemberi konferencián elhangzott előadások anyaga ZMNE Bp. 2001 64-73. p.)
5. CSUTORÁS GÁBOR: Légi műveletek atom-, biológiai, vegyi (ABV) környezetben (Hadtudományi Tájékoztató 2001/3 41-52. p.)
6. CSUTORÁS GÁBOR: A katonai repülőterek tűzoltó állománya kiválasztása és felkészítése (ZMNE Hallgatói Közlemények VI. évfolyam 1. szám 2002. 93-103. p.)
7. CSUTORÁS GÁBOR: A katonai repülőterek tűzvédelme MSZ K 1123: 2002. (Magyar Katonai Szabvány. Magyar Szabványügyi Testület)
8. CSUTORÁS GÁBOR: Üzemanyagtüzek katonai repülőtereken (Új Honvédségi Szemle 2002/7 szám 71-78. p.)
9. CSUTORÁS GÁBOR: Az ABV védelmi támogatás helye, szerepe és feladatai a légierő művelet támogatási rendszerében (Repüléstudományi Közlemények „FAT 2002” különszám 2. ZMNE tudományos kiadványa 17-22. p.)
10. CSUTORÁS GÁBOR: Repülőszemélyzetek tűz esetén való mentésének kérdései (Kard és toll Válogatás a hadtudomány doktoranduszainak tanulmányaiból 2002/1 HM Oktatási és Tudományszervező Főosztály kiadványa 116-121. p.)
11. CSUTORÁS GÁBOR: Repülőterek és repülési feladatok tűzvédelmi támogatásának aktuális kérdései, különös tekintettel a tűzoltó szervezetek túlélést biztosító (STO) rendszerben való működésére. (Nemzetvédelmi Egyetemi Doktorandum 2. szám Bp. 2002. 49-56. p.)
12. CSUTORÁS GÁBOR: Gépesített lövész zászlóalj sugármentesítése (ZMKA "Hallgatói Közlemények" 1993. 42. szám 149-159. p.)
13. CSUTORÁS GÁBOR: Tűzoltó alegységek légi szállítása (Kard és Toll 2002/2, 142-148. p.)
14. CSUTORÁS GÁBOR: A katonai repülőterek tűzvédelméről (Florian Press Magyar Tűzbiztonsági Szakfolyóirat 2002/10 szám 608. p.)
15. CSUTORÁS GÁBOR: Van-e lehetőség a túlélésre? (konferencia kiadvány CD-ROM Doktoranduszok I. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Konferenciája)

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

Születési idő: 1957. 04 09.

Iskolai végzettség: egyetem (ZMNE)

Nyelvtudás: angol, felsőfok

olasz középfok

Munkahely: MH Légierő parancsnokság Haderőtervezési és együttműködési főnökség

Beosztás: kiemelt fejlesztési (STO) főtiszt

Rendfokozat: alezredes (1998-)

Betöltött beosztások:

1979-1981 vegyi-, sugárfelderítő szakasparancsnok

1981-1982 vegyvédelmi századparancsnok technikai helyettese

1982-1985 vegyvédelmi századparancsnok

1985-1996 vegyvédelmi főnök (dandár)

1998-2000 Légierő Vezérkar vegyvédelmi főnök

2001- Légierő Parancsnokság kiemelt fejlesztési főtiszt

Iskolák, tanfolyamok:

1975-1979 Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola vegyvédelmi parancsnoki szak

1992-1993 ZMKA törzstiszti tanfolyam vegyvédelmi szak

199? Középfokú tűzvédelmi tanfolyam

1996-1998 ZMNE szárazföldi haderőnemi szak

2000 NATO NBC Defence Course

2000-2003 ZMNE Hadtudományi Doktori Iskola